

Ministerul Educației Cercetării Tineretului și Sportului
Inspectoratul Școlar al Județului Maramureș
Grădinița cu program prelungit Step by Step
Baia Mare, Str. V. Babes nr.2, tel.026422021; Fax 0262422021

PROIECT EDUCAȚIONAL
“Învățăm șah jucându-ne”

AN ȘCOLAR 2011-2012

COORDONATORI DE PROIECT :

PROFESOR MAESTRU : CORNELIU UȚĂ
DIRECTOR PROFESOR : SELING MARIANA
PROFESOR : MURESAN ANGELA
EDUCATOARE: ILIES IRINA

Avizat de inspector școlar de specialitate
Prof. Marcela Pop
Prof. Georgeta Pop

“Învățăm șah jucându-ne ...”

Copilul și șahul

Motto:

“Șahul este cel mai minunat mijloc de disciplinare a gândirii, de ordonare a domeniilor de cunoaștere și de recreație a spiritului. Este un univers comprimat pe 64 de pătrățele “

Nicolae Iorga

Niciunul din sporturile care astăzi strâng pe stadioane sau în sălile de sport zeci și sute de mii de spectatori nu se poate mândri cu vechimea șahului sau cu numărul mare de personalități din istoria științei, artei și culturii care au practicat acest sport.

Să ni-l amintim, mai întâi de toate, pe admirabilul poet al prozei noastre literare, stejarul falnic și viguros al literelor române care a fost și rămâne Mihail Sadoveanu. Scriitorul care ne-a lăsat o moștenire literară fără egal, a fost și un mare îndrăgostit și admirator al jocului de șah, căruia i-a dedicat rânduri măiestrite în una din cele mai frumoase scrieri ale sale: *”Aventurile șahului”*. Iată aprecierea maestrului:

“ N-avem cuvinte destule ca să îndemnăm pe părinți și pe profesori să îndrumeze preocupările tineretului și spre jocul de șah...Jocul acesta, e într-adevăr nobil prin intelectualitatea lui, poate singur să dea plăcere fără abrutizare și poate fi pus cu cinste alături de sporturile atletice. Dacă vreți utilitatea sa, putem să o dovedim din punct de vedere al raporturilor internaționale, căci numerele și semnele șahului familiare jucătorilor din toată lumea îngăduie oamenilor de limbi și națiuni diferite să comunice între ei, să se cunoască și să se stimeze. Am putea zice chiar să se iubească...”

Șahul nu cunoaște restricții privind limita de vârstă, nu cunoaște anotimp, pasiunea pentru *“sportul rege”* nu cunoaște limite. Sportul care dă suplețe minții, oferă, celor ce l-au pătruns adânc în conținut, satisfacții sufletești de ordin estetic comparabile cu cele resimțite în fața operelor de artă autentice. Șahul aparține lumii întregi, nu numai pentru că l-a slăvit în versuri celebrul poet persan *FIRDUSI* sau nu mai puțin celebrul *OMAR KHAYYAM*, nu numai că l-au jucat *NAPOLEON* și *VOLTAIRE*, *SHAKESPEARE* și *BOCCACIO*, *LUTHER* și

“Învățăm șah jucându-ne ...”

ROBESPIERE, TOLSTOI și WELINGTON, ci mai ales pentru că șahul înseamnă viață spirituală intensă, zămislită prin efortul creator al minții.

Dacă *SADOVEANU* spunea că: “Șahul este prea mult joc pentru a fi știință și prea multă știință pentru a fi joc”, savantul american *LESSING* spunea că “ E prea greu pentru a fi sport și prea ușor pentru a fi artă.”

Indiscutabil ,șahul este o formă de cultură, o parte integrantă a tezaurului culturii universale cu un aspect pregnant de luptă sportivă, bazată pe logica gândirii. *VOLTAIRE* n-a ezitat să afirme că:”Am întrebuițat mai puțin timp ca să fac un lucru oarecare, decât a juca șah, pentru că jocul de șah face cinste spiritului omenesc”. *GHOETE* spunea: “Șahul este piatra de încercare a inteligenței.”

Răspândirea jocului de șah poate fi o indicație asupra stării culturale a unei națiuni. Șahiștii n-au dușmani , ei au numai rivali cărora le strâng prietenește mâna înainte și după partidă. Un străvechi proverb indian glăsuiește astfel:

“Jocul de șah este o mare în care un țânțar se poate scălda , iar un elefant se poate îneca.”

Pentru a reliefa rolul și importanța, cât și frumusețea neasemuită pe care o ascunde milenarul joc îl vom cita din nou pe fermecătorul Mihail Sadoveanu :

“Șahul nu prezintă un interes ardent, el conține în sine o mare plăcere, unită cu o satisfacție pură, ce poate fi asociată unei statui fin cizelate sau unei poezii sublime”.

1. **TITLUL PROIECTULUI: “Învățăm șah jucându-ne”**

2. **REZUMAT**

Jocul de șah se pierde în negura timpului. Legenda spune că în *PERSIA* (actualul Iran) trăia un conducător (șah) care plictisindu-se, a dat sfoară în țară să fie inventat un nou joc.

Un înțelept al timpului s-a prezentat cu jocul, care în cinstea conducătorului a fost botezat *joc de șah*. Plăcându-i acest joc, conducătorul i-a oferit înțeleptului îndeplinirea unei dorințe. Înțeleptul i-a cerut șahului :1 bob de grâu pentru prima pătrăciță de pe tabla de joc(care are 64 de pătrățele 32 albe și 32 negre) :2 boabe pentru a doua pătrăciță, 4 pentru a treia, 16 pentru a patra ș.a.m.d. Când s-a calculat uimirea a fost mare: nu ajungea producția mondială de grâu pe 300 de ani ca să-i poată îndeplini dorința înțeleptului.

Această legendă are un adevăr incontestabil și anume : în acest joc variantele sunt atât de multe încât putem spune fără să greșim că sunt nelimitate.

Având în vedere aceste aspecte, proiectul are la bază două adevăruri simple:

1. după studiile efectuate, inteligența copilului se dezvoltă pînă la 2 ani, iar de aici și pînă la vârsta de 7 ani încep acumulările (75%), restul de 25%, urmează să le completăm prin studiu și deprinderi.
2. prin joc copilul învață (fără să știe) lucruri folositoare și își formează deprinderi.

Pentru ca învățarea jocului de șah în grădiniță să fie mai atractivă, în prima fază se combină cu jocul păpușilor de la teatrul de păpuși. Odată obținută atracția și interesul pentru joc, nu rămâne decât o colaborare între copiii-educatoare-părinți.

3. MOTIVATIA

Copiii care joacă șah de timpuriu au rezultate mai bune la școală, fiind mai dinamici, atenți, au rapiditate în gândire și decizie.

Într-o frază putem spune că jocul de șah este „JOCUL MINȚII”,
Având în vedere :

- importanța jocului de șah pentru dezvoltarea gândirii copilului preșcolar,
- dorința de a depista precoce aptitudinile copiilor preșcolari
- interesul educatoarelor pentru acest domeniu
- valorizarea talentului copiilor și a interesului spre acest sport al minții
- condițiile deosebit de simple pentru învățarea acestui sport și cheltuielile minime pe care le presupune, am inițiat proiectul: ***“Învățăm șah jucându-ne”***

4. SCOPUL

- dezvoltarea gândirii logico combinate
- depistarea timpurie a copiilor cu înclinații spre acest domeniu
- eliminarea tracului , emoției de concurs

5. OBIECTIVE

- Dezvoltarea atenției distributive, a memoriei vizuale , a rapidității și flexibilității gândirii
- Antrenarea capacității de a lua decizii într-un interval de timp foarte scurt
- Cultivarea spiritului de competiție și integrarea rapidă în atmosfera de concurs
- Formarea spiritului de echipă și a fair-playului

6. COORDONATORI DE PROIECT

1. **UȚĂ CORNELIU- Profesor maestru**
2. **SELING MARIANA - Director Grădinița cu Program Prolungit Step by Step Baia Mare**
3. **MURESAN ANGELA –Director - Grădinița cu Program Prolungit nr. 25 Baia Mare**
4. **ILIES IRINA – educatoare - Grădinița cu Program Prolungit Step by Step Baia Mare**

7. ACTIUNI PROPUSE

- I. SEPTEMBRIE:** - lansarea proiectului, constituirea grupelor de lucru
(copii, educatoare, directori de unități) și asigurarea bazei materiale
- II. OCTOMBRIE :** - finalizarea constituirii rețelei de lucru
- demonstrații practice, jocuri cu păpuși
 - noțiuni generale (povestea jocului de șah-scurt istoric, prezentarea jocului de șah)
 - exerciții
- III. NOIEMBRIE:** - așezarea inițială a pieselor,
- jocuri combinate (șah-păpușă)
 - reguli generale (valoarea pieselor și modul lor de operare), identificarea individuală a fiecărei piese de șah, importanța și forța (puterea) fiecărei piese de șah
 - exerciții de așezare a pieselor pentru începerea unei partide;
 - jocuri combinate;
- IV. DECEMBRIE:** - exerciții și exemple;
- noțiunea de ȘAH (atac direct la rege)
 - ȘAH-MAT (sfârșit de partidă)
 - situație de remiză (pat) egalitate $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$;
 - rocadă mică și rocadă mare
 - concursuri simple
- V. IANUARIE:** - prezentarea unor casete video și a altor materiale informative;
- jocuri combinate
 - partide simple (lecții practice):
 - a) colective
 - b) individuale
 - c) cu partener
 - d) telefonate (dictate)
- VI. FEBRUARIE:** - exerciții și lecții practice
- a) testare regulament (teorie)
 - b) testare regulament (practic)
 - c) testare individuală
 - d) jocuri combinate

VII. MARTIE

- pregătirea scenariului de concurs :
 - fazele între grupe
 - faza pe unitate

VIII. APRILIE

- desfășurarea concursului: ”CUPA IEPURAȘUL-MINI ȘAH ”-pe gradinita

IX.MAI

- desfasurarea concursului judetean „ **Cupa Iepurasului**”– **Mini Sah** –la Gradinita cu Program Prelungit Step by Step , , cu participarea gradinitelor din proiect

X. IUNIE 2004

- Concluzii
- intocmirea Raportului asupra Proiectului
- evaluarea finala a rezultatelor proiectului

8. RESURSE DE PROIECT

a) resurse umane:

- educatoarele grupelor cu sensibilitate pentru ideile propuse prin proiect și cu dorința sinceră de a contribui la aplicarea lor
- **consilier: Uță Corneliu, Seling Mariana, Muresan Angela , Ilies Irina**
- copiii “cursanți” cu acordul părinților lor
- reprezentanți ai comunității, părinți

b) resurse temporale

- **durata proiectului: 1 an (01.10. 2011 – 15.06.2012)**

c) resurse financiare:

- sponsorizări
- contribuții ale părinților
- donații

d) resurse de spații pentru derularea activității :Grădinițele din proiect

❖ resurse materiale:

- **informaționale- casete video, filme, cărți, pliante, programe pe calculator**
- **truse de șah**

9. REZULTATE SCONTATE

Având în vedere o experiență de 10 ani, cu o întâlnire săptămânală, scontăm:

- ❖ crearea unui curent “ pro ȘAH “ la nivel preșcolar;

“ Învățăm șah jucându-ne ...”

- ❖ prezentare proiectului la Sesiuni de referate și Comunicări Științifice
- ❖ analize periodice ale etapelor proiectului;
- ❖ concursuri între grădinițe
- ❖ prezentarea de exemple de bună practică

10. MEDIATIZARE:

implicarea mass-mediei locale (Glasul MM, eMM, Tele+)

11. MONITORIZARE:

- Aplicarea proiectului trebuie urmărită pas cu pas , până la munca efectivă cu copiii;
- Analiza etapelor derulare efectuate periodic de coordonatorii de proiect
- Dezvoltarea proiectului la nivelul unităților de învățământ preșcolar prin :
- extinderea grupului țintă;
- Valorizarea experienței dobândite;

12.EVALUAREA PROIECTULUI:

- Întocmirea unui raport cu privire la modul de desfășurare a concursului și impactul avut asupra copiilor și părinților.
 - Discuții și proiecte pentru viitor
 - Înmânarea diplomelor

“Învățăm șah jucându-ne ...”

REGULAMENTUL CONCURSULUI CUPA IEPURAȘULUI – MINI ȘAH

EDIȚIA A XI A 2012

- **DATA : 30 . 05.2012**
- **Locul de desfășurare : Grădinița cu Program Prelungit Step by Step Baia Mare**
- **Faza pe unitate : 23 .05.2012**
- **Faza pe județ : 30.05.2012**
- **Înscrierea copiilor în concurs se va face pe baza unui tabel nominal cu: numele și prenumele copiilor și al educatoarelor participante la Grădinița cu program prelungit Step by Step în perioada 30..04.2012 – 10.05.2012**
- **Taxa de participare pentru echipa compusă din 4 copii este de 20 lei .Se achită la unitate , în ziua concursului.
30.05.2012**

- **Participanți: - Echipe formate din 2 fete , 2 băieți**
 - Individual – fete 1
 - băieți 1

- **Probe: Teoretică – Cunoștințe din regulamentul jocului de șah - 2 întrebări (2 pct./ întrebare)**
 - Practică – Așezarea pieselor pe tabla de șah –corectitudine – 1 pct.
 - rapiditate - 1 pct.

- **Arbitraj- Comisia de arbitraj va fi formată din 8 copii și educatoare care nu au copii în concurs și 1 arbitru Principal care va fi desemnat de către Comisia de arbitraj**

“ Învățăm șah jucându-ne ...”

PROGRAMUL ZILEI

Ora 8 ³⁰ - 9	Primirea participanților la concurs
Ora 9 – 9 ¹⁵	Deschiderea oficială a concursului
Ora 9 ¹⁵ – 10	Testarea teoretică a copiilor
Ora 10 – 10 ³⁰	Concursul pe echipe
Ora 10 ³⁰ - 11	Concursul individual – Fete
Ora 11 - 11 ³⁰	Concursul individual – Băieți
Ora 11 ³⁰ -12	Decernarea premiilor